● Csongrád megye ma sem a pokol tornáca

Ki hoz törvényt a kurtizánra?

A Csongrád megyei rendőrfőkapitány, dr. Salgó László ezredes hivatali szobájára igazán nem lehet ráfogni, hogy hivalkodó eleganciával rendezték be. Mindent a célszerűség határoz meg – itt egy íróasztal, ott egy tárgyaló, a falon pedig a rendőrség múltját bemutató képek. Lehetnénk bármely más közhivatalban is, ha az ezredes úr ruhája nem figyelmeztetne – itt bizony nagyon is „rendőrségről" van szó. Salgó ezredes ugyanis éppen egy rendőriskola avatójáról ért vissza a főkapitányságra, s oly szemérmetlen gyorsasággal csaptunk le rá, hogy átöltözni sem maradt ideje. S ha már szemérmetlenség...

● ***Főkapitány úr! Amikor egy ismerősöm megtudta, hogy éppen önt akarom faggatni Csongrád megye közállapotairól, azt mondta: fogd kézen a főkapitányt, aztán vidd ki valamelyik parkolóba, az E5-ös mellé. És ott kérdezd meg, milyen hatékonyan is dolgozik a rendőrsége. Nos, eme utazás nélkül is bizonyára pontosan tudja, mire utalok főútvonalunk, s persze a parkolók említésével...***

– Természetesen így van, hiszen az út menti prostitúció valóban olyan jelenség, amely joggal háborítja föl a lakosságot. Szeged körzetében pedig erre bőven találni példát. Azért, mert ez a város európai főútvonalak találkozása mentén fekszik, hatalmas átmenőforgalmat bonyolít le, vagyis bőven van kereslet a rosszlányok szolgáltatásaira. De valamit hadd szögezzek le beszélgetésünk elején: a kurtizánok látványa közel sem csak Csongrád megye sajátossága. Tehát hamis az a beállítás, hogy csak mifelénk kezelhetetlen a szexpiac ügye. Országos, és jóval általánosabb problémával állunk szemben. Ugyanis 1990-ben a magyar parlament megszüntette a prostitúciót mint büntetendő cselekményt, de ettől még eme ősi mesterség természetesen nem halt ki. A lányok ezek után már jogi felelősségrevonás nélkül kínálhatják testüket, s mivel pozitív jogszabály nem született, a világ nagy fölháborodására, ezt nyíltan és szemérmetlenül tehetik.

● ***Mit ért pozitív jogszabály alatt, a szexet kínáló lányok esetében?***

– Csupán azt a gyakorlatot, amely Nyugaton általánosan jellemző. Vagyis azt, hogy pontosan meghatározzák, az ilyen tevékenységet űző hölgyek hol és milyen föltételek mellett gyakorolhatják mesterségüket. Részleteiben szabályozott önkormányzati, közegészségügyi, adó, s egyéb szabályok írják elő a kurtizánbiznisz kötelező rendjét, s csupán a sor végén következik a rendőrség feladatköre. Oly esetekben, amikor valóban súlyosabb bűncselekmények párosulnak a szexpiachoz. Minálunk viszont éppen a rendőrségen kér számon mindent a közvélemény kurvaügyben, holott egy jogállamban csakis azt viheti el a rendőr, akire föl is hatalmazza a jog.

● ***Vagyis ma teljességgel tehetetlen a rendőrség a kurtizánvilággal szemben?***

– Nézze, különböző jogcímeken mi is elő szoktuk állítani a lányokat, vagyis belezavarhatunk munkájukba, de ez megnyugtató megoldást nem eredményez. A döntés tehát a jogalkotókra vár, mi, rendőrök csupán jogalkalmazók vagyunk.

– Ezredes úr, nem akarom minden szabad percét a rosszlányokra fecsérelni. Már csak azért sem, mert megítélésem szerint, bármily látványos is az integető hölgyek munkája, Csongrád megyében csak nem ez a legégetőbb bűnügyi gond. De akkor mi is?

– Én a prostitúciót mindenképp e kategóriába sorolom, mert rendőrségi szempontból az számít égető gondnak, ami a lakosságot joggal irritálja. De legalább ennyi bajunk fakad a tényből is, hogy a kilencvenes évek elejétől, amikor új politikai és földrajzi határok jöttek létre Európában, Csongrád megye határkapujelentőséget kapott. Van, aki úgy nevezi e területet – Európa utolsó bástyája. Nos, bizonyos szempontból ez igaz is, hiszen itt találkozik össze a kelet-európai és a balkáni bűnözés. Sajnos nem csak arról van szó, hogy Csongrád megyében több deviza- és vámbűncselekményt tarthatunk nyilván, hanem arról is, hogy a külföldi bűnözés sok szempontból fölerősíti a hazait. Segíti a szervezett alvilág kialakítását, nemegyszer abban vezető szerepet játszik. Szerencsére olyan drasztikus méreteket még nem öltött ez a maffiajellegű bűnelkövetés, mint azt az amerikai filmekben láthatjuk, de tény – egyre agresszívabbá válnak ezek a bandák. Nem véletlen, hogy az Országos Rendőrfőkapitányság egyik, szervezett bűnözés elleni csoportját éppen Csongrád megyébe telepítette.

S ha a legirritálóbb bűnöknél tartunk, föltétlenül említést kell tenni arról, hogy rendkívüli módon elszaporodtak a vagyon elleni bűncselekmények. Az összes bűnelkövetés mintegy nyolcvan százaléka, vagyis évente már 13-14 ezer eset más tulajdona ellen irányul. Sajnos az is e riasztó statisztikai számhoz tartozik, hogy az esetek 70 százaléka a sértettek közreműködésével következik be. Mert bármily képtelenül is hangzik, minálunk nemegyszer előfordul, hogy tízmilliós értéket hagynak egy utcán parkoló autóban, vagy a többször tízmilliót érő villára egy darab elavult zárszerkezet vigyáz.

● ***Gondatlanságunk közismert. De talán éppen azért, mert az átlagpolgár bízik másokban, no meg abban, hogy szorult helyzetéből a rendőrség majd csak kisegíti.***

– Tudomásul kell venni, egy demokratikus társadalomban a rendőrség nem omnipotens, vagyis nem mindenek felett álló intézmény. Nem is boldogulhat a civil társadalom segítsége nélkül. Ám a magyar szemlélet még mindig az, hogy lenn az arénában küzdenek a jófiúk, mármint a rendőrök, s a rosszfiúk, úgymint bűnözők. S jobb esetben is a polgár csak szurkol a jóknak. De mikor jutunk el oda, mint mondjuk a hollandok, akik pontosan tudják, hogy utcán álló autójukban semmilyen érték nem maradhat. Sétáljon bárki végig Amszterdam utcáin, csak üres kocsikat fog látni este tíz után.

● ***Mi tagadás, a mi állampolgári szemléletünk is javulhatna. De gondolom, az új korhoz magának a rendőrségnek is változnia kell még...***

– Természetesen olcsó húzás lenne kibújni minden felelősség alól a rendőrség védelmében.De azt az állítást sem fogadom el, miszerint a magyar rendőrség alkalmatlan feladatainak ellátására. Sajnos hallatszanak ilyen hangok is. Ám gondoljunk csak bele: tíz év alatt a magyar társadalom gyökeresen átalakult, egészen új jogintézményekkel, társadalmi renddel kellett megismerkednünk, s bizony, egy 40 ezer főt számláló testület, mint a rendőrség is, nem tud egyik napról a másikra megváltozni. Ám azt biztosra veszem információim alapján, hogy testületünk megítélése már most is sokkal jobb, mint egy évtizede volt.

● ***Nem is annyira a rendőri szemléletmódot kérdőjelezik meg sokan, hanem technikai hátterüket, anyagi kondícióikat. Hiszen más sem hallani, mint azt, hogy napról napra több rendőr szerel le, és szétfuttatták már szinte minden autójukat – hogy csak két példát ragadjak ki.***

– Sajnos a mi megyénkben is a rendőrkocsik hatvan százaléka legfeljebb jóindulattal tekinthető hadrafoghatónak, s bizony a rendőri fizetés is jóval alatta marad a kívánatosnak. De valamivel azért tisztában kell lenni. Mégpedig az ország teljesítőképességével. Amíg csak ekkora nemzeti jövedelmet tudunk kitermelni, nem várhatjuk, hogy a jövedelmek szerkezetében jelentős változás álljon be.

● ***Igazán nem akarok kötözködni, de mintha túl sokat hivatkoznának mifélenk az ország teherbíróképességére, meg az állam szegénységére. Ahol arra van pénz, hogy vízfejű hivatalokat tákolgassanak, köztisztviselők tízmilliós végkielégítéseket vegyenek föl, 300 milliós jutalék üsse a markát államügyekben intézkedő jogásznak, mintha felelőtlenség lenne éppen a mi biztonságunkra vigyázó rendőrségen spórolni.***

– Az előbb említett eseteket nem tisztem megítélni, de abban egyetértek, hogy a szemlélet e területen is változhatna. Ugyanis meggyőződéssel vallom: a közbiztonság őreire költeni az egyik leggyorsabban megtérülő, hasznos beruházás. Gondoljunk csak bele – ha egy országnak olyan híre van a világban, hogy ott a közállapotok kielégítőek, máris kedveltebb célpontja lesz a tőkének. Ahol viszont erőszakos bűncselekményektől kell tartani, nem szívesen vállal beruházást a fejlettebb Nyugat. Vagyis valóban prioritást kaphatna a rendőrség, aár a takarékossági követelményeket, el kell ismerni, nekünk is be kell tartanunk.

● ***Talán e takarékosságnak köszönhető, hogy mintegy száz rendőr hiányzik megyénkben a szolgálatból?***

– Egészen pontosan 110 rendőri státusz betöltetlen, de ennek semmi köze a takarékossághoz. Sokkal inkább ahhoz, hogy a rendőrök nincsenek megfizetve. S ahhoz, hogy a rendőri szakma presztízse, bár változott, de még korántsem kielégítő. Kifizetődőbb a polgári szférában elhelyezkedni, s persze sokkal jövedelmezőbb mondjuk bűnözni, mint beállni rendőrnek. Ám ennek ellenére mi nem mondtunk le arról, hogy jól felkészített utánpótlással erősítjük meg a testületet. A folyamatos képzés eredményeként jövőre 50-55, míg 1998-ban újabb 80-90 frissen végzett rendőr lép majd szolgálatba Csongrád megyében. Ezenkívül megindult az oktatás a szegedi rendőriskolában, ahol 500-an sajátítják el e szakma fortélyait. S ők gyakorlataikat a mi területünkön végzik majd. Tehát alaposan megnőhet a lakosság biztonságérzete. Ehhez párosul, hogy szeptember elsejével megalakult a készenléti rendőrség állandóan hadba vethető alegysége, Szegeden. Eddig ilyen csak Budapesten és Miskolcon volt. E csoport eléri majd a 30-as létszámot, s valamennyiük kiválóan felkészített rendőr lesz.

● ***Pest és Miskolc után Szegeden. Mintha ez is azt jelezné, hogy mifelénk elég szorgosan fészkelődik a bűn. Bár éppen Ön mondta egy-két éve, hogy hiba Szegedet a bűn városának, Csongrád megyét meg a pokol tornácának tekinteni.***

– Ezt ma is vallom, ugyanis azok a híradások, amelyek térségünket ily módon festették le, távol álltak a valóságtól. Magyar Chicago – írták egyes újságírók Szegedről. Nos, nekik azt tudom ajánlani, hogy egyszer valóban látogassanak ki a sokat emlegetett amerikai nagyvárosba – mert hogy én több hónapot töltöttem ott, s nemcsak futó turistaként –, s majd megismerkedhetnek az igazi, kemény bűnözéssel. Elvittek olyan városrészbe, ahol bejelentették amerikai kollégáim: ha kiszállok az autóból, nem tudják garantálni személyes biztonságomat. Ugye azért ilyennel nálunk még nem találkozott senki. Tehát a különleges egység telepítésének sem az az oka, hogy Csongrád annyira fertőzött lenne, hanem az, mint már említettem, hogy szűkebb pátriánk földrajzilag frekventált területen fekszik.

● ***Ha már említette a fertőzöttséget: tényleg, menynyire is vagyunk mi azok?***

– Csongrád megyében a helyzet annyit romlott, hogy az alacsonyan fertőzött kategóriából leküzdöttük magunkat a közepesen fertőzöttek élmezőnyébe.

● ***S milyen képet mutatnak a statisztikák, ha már megyén belül vizsgálódunk.***

– A legrosszabb helyzetben természetesen Szeged van, hiszen ez adódik nagyvárosi mivoltából, annak összes hátrányával együtt. Itt a legnehezebb a rendőri munka, s itt a legalacsonyabb az eredményességünk is. Minden száz elkövetett bűncselekményből csupán 25-30-at tudunk felderíteni, míg más városokban ez az arány eléri a 45-70 százalékot is. Magyarország 148 városa közül Hódmezővásárhely és Csongrád például a tíz legeredményesebben dolgozó rendőri központ közé került tavaly. A vásárhelyi rendőrkapitány még jutalomnyaralást is kapott az ORFK-tól. Vagyis igenis szép eredményeket mutathat föl e körzet.

● ***Eddig csak a városokat említettük. De ebben a megyében bizony szép számmal találtatnak falvak és tanyák is. Ott mennyivel nyugodtabb az élet, mint a városi nyüzsgésben?***

– Valaha a magyar falu teljesen zárt világ volt, ahol azonnal észrevették, s mi több, jelentették is a bűnös szándékú idegent. Ma már nyisokkal nyitottabb a falvak élete is, s bizony a külterületi tanyákkal bíró településeken sokkal veszélyesebb élni, mint egy-két évtizede volt. A bűnözők előszeretettel törnek be a gazdagnak hitt tanyákba, holott ott csak szerénység és szegénység van.

● ***Ez eléggé elkeserítő. De az talán méginkább, hogy az úgynevezett elegáns bűnözéssel szemben a bűnüldözés szinte semmit sem tud felmutatni. Mi lett az oly nagy port fölvert olajszőkítőkkel, csempészcézárokkal, adócsalókkal? A látszat szerint ugyanis teljes nyugalomban élik világukat százmilliós palotáikban.***

– Azt hiszem, ez ügyben nem nálunk, rendőröknél kellene kérdezősködni. Ugyanis számos, vádemelési javaslattal befejezett nyomozásunk volt ilyen ügyekben, ám azok most vagy ügyészi, vagy bírói szakban várnak folytatásukra. Vagyis a rendőrség a nyakkendős bűnözés ügyeiben csak az őt illető felelősséget hajlandó vállalni. De gondolom, ezzel mindenki egyet is érthet.

● ***Elfogadom érvelését, ezredes úr. Nem is marad más beszélgetésünk végére, mint megkérdezzem: mi kellene ahhoz, hogy kiegyensúlyozottabb rendőrökkel találkozhassunk az utcán.***

– Egy olyan világ, ahol a jogszabályok alkotói nemcsak az európai jogharmonizációval törődnek, hanem a speciális magyar viszonyokkal is. Olyan világ, ahol a rendőrnek minden hónap 15-én nem azon kell agyalnia, miből tartja el családját a maradék két hétben. S olyan társadalom, amelyik legalább akkora megbecsülésben részesíti a közrend őreit, mint teszik azt a fejlett demokráciákban.

Bátyi Zoltán

Dr. Salgó László rendőr ezredes 1951. október 13-án született Hódmezővásárhelyen. Huszonöt éve a Belügyminisztérium kötelékében dolgozik, ebből húsz évet szegedi rendőrként, míg 1987 és '89 között Makó rendőrkapitánya volt. Az állam- és jogtudományi karon doktorált, letette az ügyészi és a bírói szakvizsgát, 1993 óta az állam- és jogtudományok kandidátusa. Egy évet élt Hollandiában, s több hónapig az Egyesült Államokban, ahol az Illinois-i Egyetemen, Chicagóban tartott előadásokat. Jelenleg a JATE jogi karán, a SZOTE-n, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán és az FBI budapesti akadémiáján is oktat.

Salgó ezredes felesége közgazdász, banki alkalmazott. Fia 18, lányai 17 és 15 évesek.

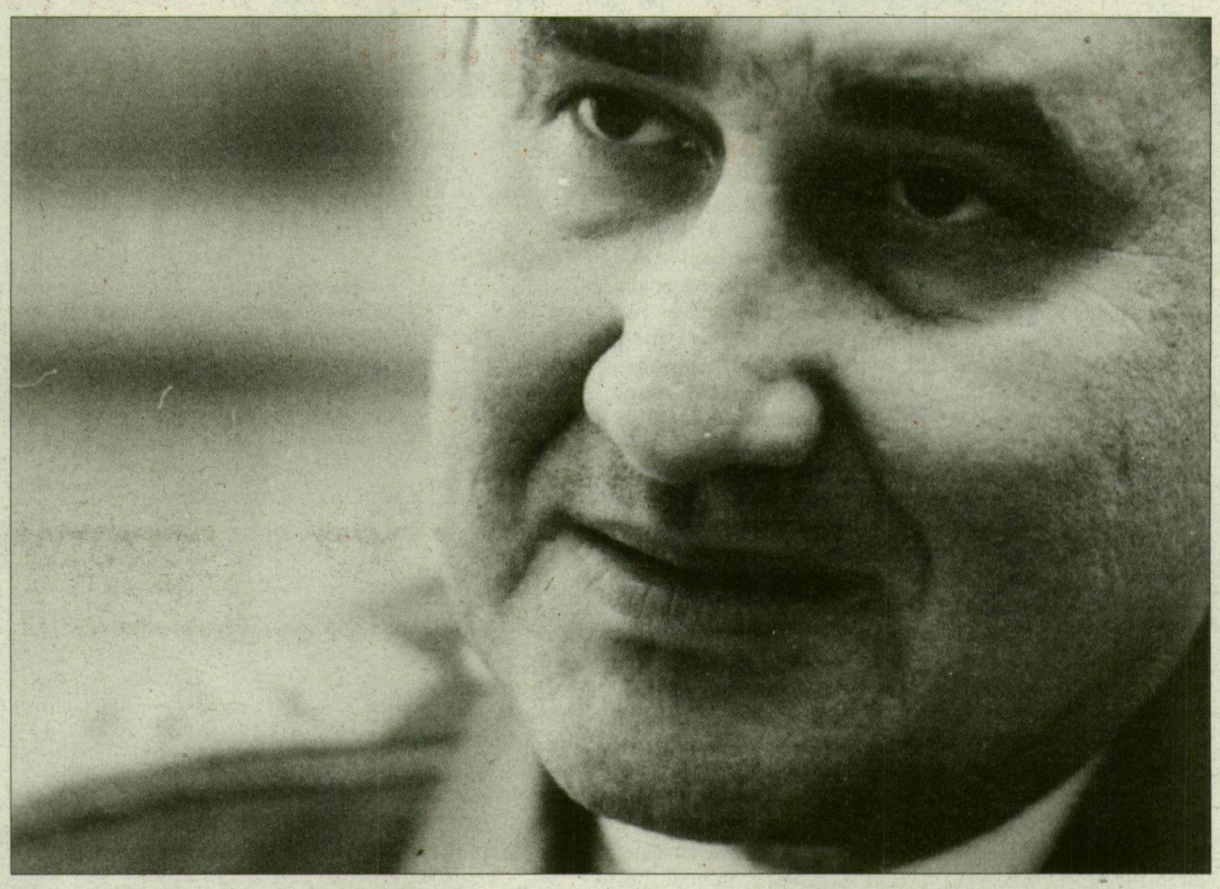

Dr. Salgó László, Csongrád megye rendőrfőkapitánya szerint lejárt már az az idő, amikor a civil polgár csak tétlen szemlélőként nézhette a jó- és a rosszfiúk küzdelmét. *(Fotó: Nagy László)*

„A rendőrségre költeni hasznos beruházás"